

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

COGNITION & INCLUSION

2017-1-BE02-KA202-034722

C&I – IO4

AJATTELUTAVAN ARVIOINTITYÖKALU
ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVILLE AIKUISILLE

European Network
of Social Authorities

Tampere University
of Applied Sciences

Irecoop

Veneto

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Kirjoittajat:

Petya Grudeva, NARHU (BG)

Johan Warnez, Groep Ubuntu x 8K (B)

Toimittaja:

Petya Grudeva

Syyskuu 2020

verkkosivu: <http://www.ensa-network.eu/cognitionandinclusion/c-i-projectsresults.html>

© 2020. NARHU and Groep Ubuntu x 8K.

ISBN:

Tätä julkaisua voi muokata, kopioida ja jakaa; lähde ja tekijä tulee mainita aina, kun tuotosta tai sen johdannaista käytetään tai jaetaan; tuotosta ei saa käyttää kaupallisesti; kaikki johdannaiset tulee jakaa saman lisenssin tai lisensointiehtojen alaisesti.

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Tämä hanke on yhteisrahoitettu Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelmasta. Tämä dokumentti ja kaikki sen sisältö heijastelee vain kirjoittajien mielipiteitä ja Euroopan komissio ei vastaa julkaisun sisällöstä tai mistään sen sisällön käytöstä.

4. Ajattelutavan arviointityökalu: Ohjeita

Yleisohjeita

Ajattelun arviointityökalu auttaa ammattilaisia arvioimaan erityistä tukea tarvitsevan aikuisen ajattelutapaa: osoittaako hän merkkejä muuttumattomasta vai kasvun ajattelutavasta? Nämä kuusi kohtaa auttavat ammattilaista määrittelemään asiakkaansa pääajattelutavan – aikuisen ajattelutapa on harvoin täysin muuttumaton tai kasvava. Työkalussa on mukana kuusi kohtaa, joiden sisällöt liittyvät inklusioon, elämänlaatuun, yhteiskunnallisiin oikeuksiin, ihmisten välisiin kanssakäymistaitoihin ja työllistymiseen, joten ammattilainen pystyy arvioimaan asiakkaan uskomuksia niihin teemoihin liittyen. Pääpaino on kuitenkin ajattelutavassa (kuvattu luvussa 2), minkä avulla voidaan selvittää, kuinka asiakas käsittelee virheitä ja pyrkimyksiä ja kuinka hän itse arvioi omaa älykkyyttään ja oppimispotentiaaliaan.

Työkalu koostuu kuudesta kohdasta, joita pitää aina muokata ja soveltaa arviointiin osallistuvan aikuisen elämään, kokemuksiin ja elämäntilanteeseen. Työkalussa annetut esimerkit ovat nimenomaan vain esimerkkitulanteita, jotka saattaisivat olla merkityksellisiä arvioitavalle asiakkaalle (ks. luku 3). Kohdat antavat sisällön ja kontekstin sekä esimerkkitulanteiden reflektointiin että etenkin tapaan, jolla asiakas uskoo selviytyvänsä esimerkin haasteista. Ammattilaisen rooli on herätellä reflektiota ja asiakkaan henkilökohtaisia mieltymyksiä. Esimerkit esitellään yksi kerrallaan, ilman aikarajaa, ja niitä voidaan jatkuvasti muokata, tarkentaa, toistaa, tukea eri tavoin (esim. kuvilla) myös haastattelun aikana, jotta asiakas varmasti osaa kuvitella ja ymmärtää tilanteen. Ammattilainen ei saa tuoda esille omaa mielipidettään tai mieltymystään esimerkiksi äänensävyllä tai -korkeudella, katseella tai millään muulla palautteella.

Tällainen arviointi saattaa kestää pitkään. Ammattilaisen pitää aina ottaa huomioon erityistä tukea tarvitsevan aikuisen yksilöllisyys, nopeus, mieliala ja kyvyt. Koska asiakasta pyydetään pohtimaan kutakin kohtaa antamalla rehellisiä vastauksia, on tärkeä korostaa, että oikeita tai vääriä vastauksia ei ole. Ammattilainen haluaa tietää, kuinka asiakas lähestyy haastavia

tilanteita. Asiakkaan vastaukset ja kommentit on syytä pitää luottamuksellisina, eikä niitä pidä jakaa ulkopuolisten kanssa.¹

Työkalua käyttävän ammattilaisen on ymmärrettävä hyvin Dweck-malli ja tapa, jolla muuttumatonta ja kasvun ajattelutapaa voidaan arvioida konkreettisesti (ks. luku 2). Hänen on myös ymmärrettävä, miten työkalun kohdat rakentuvat ja miten niitä on sovellettava. Ammattilaisen on myös luonnollisesti tunnettava asiakkaansa erittäin hyvin, jotta hän voi muokata sisältöä sopivaksi ottaen huomioon asiakkaan elämäntilanne (työllisyys, asuminen, ihmissuhteet, vapaa-aika, yhteiskuntaan osallistuminen), aiemmat kokemukset, tavoitteet, sosiaalinen ympäristö, tukitarpeet, todellinen toimintakyky, lahjakkuudet...

Haastattelija voi olla psykologi, sosiaalityöntekijä, tukihenkilö, holhooja, toimintaterapeutti, ohjaaja – kunhan hän tuntee asiakkaan hyvin, asiakas luottaa häneen ja hän pystyy auttamaan asiakasta ymmärtämään esimerkkien sisällöt sekä tulkitsemaan vastauksia ymmärtääkseen asiakkaan uskomuksia ja asenteita. Ammattilainen myös tunnistaa herkästi sosiaalisesti suotavat vastaukset ja tietää miten toimia niiden kanssa.

Haastatteluun valmistautuminen

Arvioinnin tekevän ammattilaisen on varattava jo ennen varsinaista haastattelua aikaa muokatakseen arviointityökalun esimerkit sopiviksi kyseessä olevalle asiakkaalle. Jokaiseen kohtaan on löydettävä merkityksellinen yhteys/sisältö ja on mietittävä jo etukäteen eri tasoja ja aistikanavia kontekstien esittämiseen. Asiantuntijan on myös kerättävä muita materiaaleja, jotka saattavat auttaa asiakasta kontekstin ymmärtämisessä.

Työkalun kohtien ja virikkeiden lisäksi asiantuntijan kannattaa miettiä jo etukäteen mahdollisia vastauksia, joita asiakas saattaa antaa, ja kuinka ne heijastavat ajattelutapaa. Jokaisessa kohdassa on annettu esimerkkejä näistä. Jotkut niistä ovat hyvin yleisiä ja niitä voi soveltaa useissa tilanteissa (esim. osoittaa kiinnostusta, vastastauksena ”Yritän...”), toiset taas liittyvät kiinteästi tiettyihin esimerkkeihin, etenkin jos esimerkissä on jokin tarkkaan määritelty haaste.

Jokaisessa kohdassa on listattu kolme esimerkkitalannetta (A, B, C). Joku näistä saattaa sopia hyvin asiakkaalle ja on käyttökelpoinen sellaisenaan. Uskomme kuitenkin, että näin tapahtuu harvoin ja esimerkkitalanne ei ehkä sovikaan asiakkaan tilanteeseen täysin. Tilanne toimii

¹ C&I-hanke uskoo, että tämän tyyppinen arviointi – myös interventiona – voidaan järjestää pienryhmissä herättämään reflektointia ja oppimismahdollisuuksia, arvioimalla osallistujilta saatuja erilaisia vaihtoehtoja ja vastauksia.

kuitenkin inspiraationa ammattilaiselle, ja kannattaa muistaa millä kriteereillä kukin tilanne on laadittu. Kuten luvussa 3 kuvataan, jokaisen esimerkkitilanteen – ja myös jokaisen uuden tilanteen – on vastattava työkalun kussakin kohdassa kuvattuja sisältöaiheita.

Määriteltyään tilanteen ammattilaisen on mietittävä, miten hän esittelee sen. Työkalussa (ainoastaan esimerkissä A) on listattu kolme vaikeudeltaan eritasoista esittelymahdollisuutta. Tämä on tietenkin hyödyllistä vain, jos annettu esimerkki on asiantuntijan mielestä sopiva ja hän päättää käyttää sitä. Useimmiten ammattilaisen täytyy kuitenkin keksiä uusi tilanne ja siten hänen on myös mietittävä kolmea eritasoista esittelytapaa. Asiantuntijan on ymmärrettävä yhteys annetun esimerkkitilanteen ja kyseiselle kohdalle relevanttien sisältöaiheiden välillä. Esittelytapojen vaikein taso on tilanteen kuvaus vain sanallisesti, keskitasolla sanallinen kuvaus on sama, mutta sitä tuetaan kuvilla tai muilla visuaalisilla apuvälineillä, ja helpoimmalla tasolla mukana on visuaalisia apuvälineitä ja tilanteesta kerrotaan vähemmän yksityiskohtia.

Ammattilaisen kannattaa myös miettiä vaihtoehtoisia sisältöjä siltä varalta, että juuri kehitetty tilanne ei jostain syystä toimikaan.

Haastattelu

Määriteltyään kuusi kohtaa, jotka on räätälöity kunkin asiakkaan tarpeisiin, ja kerättyään tarpeelliset tukimateriaalit, ammattilainen motivoi asiakkaan haastateltavaksi. Haastattelu tapahtuu rauhallisessa, asiakkaalle tutussa ympäristössä. Ammattilainen arvioi asiakkaan motivaation ja selittää haastattelun tavoitteen. Hän kertoo asiakkaalle kaikki tarvittavat tiedot rentoa keskustelua varten ja selittää, että asiakasta pyydetään kuvittelemaan tiettyjä tilanteita ja kertomaan, mitä hänen mieleensä tulee. Avoimia kysymyksiä käytetään uskomusten, asenteiden, haasteiden aiheuttaman epäroinnin ja muiden vastaavien asioiden todentamiseen. Haastattelijan saattaa olla vaikea olla ”ehdottomatta” tiettyyn ajattelutapaan sopivia vastauksia, koska on täysin mahdollista, että vastaukset menevät ajattelutapojen välille. Joskus voi olla hyödyllistä pyytää asiakasta miettimään samankaltaisia tilanteita kuin esimerkissä ollut. Toimisiko, ajattelisiko tai tuntisiko asiakas samoin kuin esimerkkitilanteessa ja miksi asiakas saattaisi toimia eri tavalla. Jos mahdollista, asiantuntijan kannattaa yrittää saada selville syitä, miksi asiakas reflektoi muuttumattoman ajattelutavan suuntaan. Tämä saattaa paljastaa taustalla olevia uskomuksia minäpystyvyydestä, oppimispotentiaalista, hallintakäsityksestä jne. tai paljastaa sosiaaliseen paineeseen tai (sosiaalisiin tai ammatillisiin) odotuksiin liittyviä asioita.

Ammattilainen kirjaa muistiin asiakkaan pohdinnat sekä ajattelutapaorientaatiosta että myös yhteiskunnallisiin oikeuksiin, työllistymiseen ja inklusioon liittyvistä uskomuksista. Arviointityökalulla ei arvioida elämänlaatua: sen ulottuvuus on toki osittain samankaltainen (esim. yhteiskunnallisten oikeuksien toteutumisen pohtiminen), mutta pääpaino on haasteista selviytymisessä ja sen kautta oppimispotentiaalissa, pyrkimyksissä, älykkyydessä...

Jokaisen kohdan alapuolelle ammattilainen voi merkitä, ovatko asiakkaan ajatukset hänen mielestään pikemminkin kasvun vai muuttumattoman ajattelutavan mukaisia. Asiantuntija voi käyttää lomakkeen oikean laidan esimerkkivastauksia (G- ja F-sarakkeet) arvioidessaan asiakkaan pohdintoja. Esimerkkivastaukset on jaettu kahteen sarakkeeseen: G (Growth, Kasvu) ja F (Fixed, Muuttumaton). Haastattelija voi verrata asiakkaan vastauksia joko sarakkeen G tai sarakkeen F vastauksiin ja niiden avulla päätellä asiakkaan ajattelutavan. Haastateltuaan asiakasta haastattelija tekee päätelmän, viittaavatko vastaukset kasvun ajattelutapaan vai muuttumattomaan ajattelutapaan.

Jokaisen kohdan alapuolella on tilaa päätelmälle sekä muille huomioille ja kommenteille. Tähän voi kirjata erityisesti konkreettisia ja hallitsevia uskomuksia ajattelutavasta sekä muita uskomuksia inklusiosta, työllistymisestä, yhteiskunnallisista oikeuksista jne.

Ammattilainen kirjaa ajattelutavan lopputuloksen lomakkeen lopussa olevaan yhteenvetoon. Yhteenveto näyttää kokonaiskuvan: täytettyään taulukon ammattilainen pystyy havainnoimaan trendin, viittaavatko asiakkaan vastaukset useammassa kohdassa kasvun ajattelutapaan vai muuttumattomaan ajattelutapaan.

Palaute asiakkaalle

Haastattelun jälkeen asiakas saa palautteen ja tietoa lopputuloksesta sekä tehdyistä tulkinnoista. Koska asiakasta on motivoitu olemaan avoin ja rehellinen, hänellä on oikeus saada tietoa ammattilaisen arviosta ja siitä, miten se saattaa vaikuttaa hänen tukisuunnitemaansa. Asiakkaan voimaantumisen seuraava askel on saada tietoa molemmista ajattelutavoista, siitä mikä hänen ajattelutapansa haastattelun perusteella on ja erityisesti ajattelutavan (positiivisista tai negatiivisista) vaikutuksista hänen elämäänsä. Yleiskatsaus eri kohtien tuloksista ja yleinen ”loppupäätelmä” voivat toimia ensiaskeleena tukitavoitteiden määrittelyssä. Jos asiantuntija ja asiakas ovat samaa mieltä tavoitteesta koskien ajattelutapaa, opittua avuttomuutta, oppimispotentiaalia jne., asiantuntija voi pyytää asiakkaalta luvan jakaa lopputuloksen hänen tukihenkilönsä kanssa.

AJATTELUTAVAN ARVIOINTI – kohta 1

1	SISÄLTÖ aiheet	ESIMERKKITAPAUKSIA	G ²	F
	<p>työ/työpaikka</p> <p>uusi tuote, vastuu, uusi työkalu, uusi (erilainen tai tehokkaampi) työskentelytapa, uutta tietoa..</p> <p>samassa yhteydessä, työpajassa...</p> <p>panostusta oppia uusi taito tai työskentelytapa</p>	<p>A1 Pomosi ehdotti, että voisi opettaa sinua käyttämään työssäsi uutta laitetta, jossa on kosketusnäyttö. Työtehtäväsi säilyy ennallaan, mutta sitä voisi tehdä uudella laitteella. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat?</p> <p>A2 Ohjaajasi ilmoitti, että työpajaasi/työpaikallasi asennetaan uusi laite, ja sinulla on mahdollisuus opetella käyttämään sitä. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat?</p> <p>A3 Ohjaajasi pyytää sinua kokeilemaan uutta laitetta, jonka avulla sinun on helpompi tehdä kynttilöitä. Mitä teet? Miltä sinusta tuntuu? Miten vastaat?</p> <p>B Tänään ohjaajasi pyytää sinua opettelemaan uuden tuotteen tekemisen (uudenlainen kynttilä,...)</p> <p>C Ohjaajasi pyytää sinua selittämään uudelle työtoverillesi kuinka tietynlaisia kynttilöitä tehdään.</p>	<p>- ilahtuneesti samaa mieltä</p> <p>- uusien laitteiden käyttö innostaa</p> <p>- nauttii uusien asioiden oppimisesta</p> <p>- uusien työkalujen oppiminen on kiinnostavaa, vaikka haastavaa</p> <p>- yrittää oppia tuottamaan uusia asioita</p> <p>- vaikuttaa kiinnostuneelta</p> <p>- opettelee innokkaasti jotain uutta ja vaikeampaa...</p> <p>- Kysyn kuinka laite toimii.</p> <p>- Haluan nähdä kuvan laitteesta.</p> <p>- On mukava, että pomoni haluaa minun oppivan uusia asioita.</p> <p>- Kokeilen, ja pyydän ohjaajaltani apua, jos tarvitsen.</p> <p>-...</p>	<p>- käyttää mieluummin totuttua työkalua</p> <p>- tyytyy jo opittuihin taitoihin</p> <p>- tekee mieluummin tuttuja asioita</p> <p>- toimii mieluummin tutun työskentelytavan mukaan</p> <p>- ei tee tuntemattomia tehtäviä</p> <p>- tekee samaa asiaa (ruukkuja yms.) samalla tavalla kuin ennenkin</p> <p>- En tiedä. ☺</p> <p>- En usko, että osaan työskennellä kosketusnäytön kanssa.</p> <p>- Pelkään vaihtaa töitä.</p> <p>- En ole tehnyt tätä ennen.</p> <p>- Muut voivat tehdä näin, katselen mutta</p>

² G : esimerkkejä pyrkimyksistä oppia, hyväksyä haasteita, innostusta uusiin asioihin, sisäsyntyistä motivaatiota, joustavuutta (ks. käsikirja ja ohjeet)
F : välttää virheitä, ei hyväksy tosiasioita, välttää riskejä, ei oppimistavoitteita... (ks. ajattelutapamallia koskeva käsikirja ja ohjeet)

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Omia vaihtoehtoja

X1	
X2	
X3	

minun ei tarvitse
liittyä joukkoon.
- En ymmärrä sitä.
- En halua sotkia.
-...

Päätelmä :

asiakkaan ajattelutapa on **Kasvun** **X**..... **X**..... **X**..... **X** **Muuttumattomuuden**

Syitä päätelmään (havainnot, lauseita...)

AJATTELUTAVAN ARVIOINTI – kohta 2

2	SISÄLTÖ aiheet	ESIMERKKITAPAUKSIA		G	F
		A1	Pomosi tarjoaa sinulle paremmin palkattua ja vaativampaa työtä kotipaikkaasi lähellä olevassa kaupungissa. Osaat jo uuden työn vaatimat tehtävät. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat?	- päättää hakea työpaikkaa	- kieltäytyy tarjouksesta
		A2	Uusi kuntoutusohjelma tarjoaa sinulle mahdollisuuden osallistua maalaustekniikan kurssille. Koulutuspaikka on lähempänä kotiasi. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat? 	- haluaa olla itsenäisempi ja paremmin palkattu työ mahdollistaa sen	- en halua työskennellä tuntemattomassa paikassa
	työ/työpaikka sama tuote, toiminto, vastuu... erilaisessa tai uudessa työpajassa tai yhteydessä... siirtymä vai yleistys	A3	Sinut kutsutaan työpajaan toiseen toimintakeskukseen tekemään samoja kortteja, joita jo osaat tehdä. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat? 	- innostunut uusista asioista	- pysyy mieluummin tutussa ympäristössä
		B	Pomosi löysi sinulle uuden, mukavan työn työpajan ulkopuolelta: työskentelisit vapaaehtoisena ja tekisit samoja asioita kuin nytkin. Pomosi mielestä tämä sopisi sinulle. Voit hakea työpaikkaa.	- osoittaa kiinnostusta	- etsii turvaa, välttää riskejä
		C	Sinulle tarjotaan työtä kaupungin keskustassa olevasta kaupasta. Kauppa on samanlainen kuin missä nyt olet, mutta se on keskustassa ja siellä käy	- nauttii uusista haasteista	- ei usko pystyvänsä mukautumaan
				- Kysyn lisätietoja. - Keskustelen vaihtoehtoista. - Olen innostunut. - On kiva tavata uusia ihmisiä. - Yritän. Haluan kokeilla jotain muuta. - Se on uusi kokemus, teen sen. - Kokeilen, ja jos siellä on liikaa ihmisiä voin palata tai voin oppia toimimaan siellä.	- valitsee paremman palkan - valitsee läheisen työpaikan - Se on minulle vaikeaa. - Vanhempani eivät suostu. - Kysymys hermostuttaa minua - Maalaustaitoni ovat jo hyvät - Se maksaa enemmän.

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

		paljon enemmän asiakkaita, eli ajoittain siellä on (hyvin) kiire.		
	X1			
	X2			
Omia vaihtoehtoja	X3			

<p>- Kiire antaa enemmän mahdollisuuksia oppia/kokeilla. -...</p>	<p>- En tunne muita ihmisiä siellä. - Suostun ainoastaan, koska se on kotini lähellä. - Minulla ei ole siihen tarvetta. - Miksi haluat minun muuttuvan? - Suostun ainoastaan, jos saan tehdä samoja kortteja. - Pomoni tietää mikä on minulle parasta, suostun siihen. - Kiireiset paikat eivät sovi minulle. En hae työpaikkaa. -...</p>
---	---

Päätelmä :

asiakkaan ajattelutapa on **Kasvun** **X**..... **X**..... **X**..... **X** **Muuttumattomuuden**

Syitä päätelmään (havaintoja, lauseita...)

AJATTELUTAVAN ARVIOINTI – kohta 3

3	SISÄLTÖ aiheet	ESIMERKKITAPAUKSIA		G	F
	<p>työ/työpaikka</p> <p>heikosta suoriutumisesta (jonkun toisen määrittelemänä) annetun palautteen käsittely</p> <p>Epäonnistumisen ja virheiden käsittely</p> <p>Omia vaihtoehtoja</p>	<p>A1</p> <p>A2</p> <p>A3</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>X1</p> <p>X2</p> <p>X3</p>	<p>Pomosi kertoo, ettet pysy määräajoissa etkä suorita tehtäviäsi laadukkaasti. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat?</p> <p>Teit tänään kovasti töitä savityöpajalla, mutta ohjaajasi mukaan tekemäsi ruukut eivät ole hyviä. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat?</p> <p>Tänään monissa tekemissäsi mukeissa on säröjä. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu? Miten vastaat?</p> <p>Olet töissä kahvilassa, ja asiakkaat valittavat että saavat väärää juomia.</p> <p>Ohjaajasi on opettanut sinua tekemään munakkaan, ja nyt teet sellaista ensimmäistä kertaa yksin. Se ei suju. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?³</p>	<p>- pyytää neuvoja, miten parantaa suoritusta</p> <p>- yrittää uudestaan ja yrittää tehdä paremmin</p> <p>- pyytää apua, mallisuoritusta, jotta oppisi tekemään paremmin</p> <p>- yrittää ja harjoittelee enemmän</p> <p>- Pyydän häntä ohjeistamaan miten tehdä seuraavalla kerralla paremmin ja ajallaan.</p> <p>- Ehdotan mikä asia voisi auttaa minua tulevaisuudessa.</p> <p>- Pyydän lisää palautetta.</p> <p>- Kysyn työtovereiltani, miten he onnistuivat hyvin tehtävässä.</p> <p>- Tutkin miksi lopputulos ei ole hyvä.</p> <p>- Pyydän neuvoja, miten tunnistaa kelvoton lopputulos.</p> <p>- Haluan tietää miksi ne ovat säröillä.</p> <p>- Pyydän neuvoja.</p>	<p>- lopettaa tai luovuttaa</p> <p>- jatkaa samoin kuin ennenkin</p> <p>- ei huomioi palautetta</p> <p>- suuttuu</p> <p>- pettyy</p> <p>- välttää virheitä</p> <p>- ei ota riskejä</p> <p>- ei yritä oppia</p> <p>- Hänen olisi pitänyt sanoa aiemmin, minulla ei ollut tarpeeksi aikaa.</p> <p>- Ei se ole minun syyntä.</p> <p>- Sanoudun irti.</p> <p>- Syytän muita.</p> <p>- Itken.</p> <p>- Pomo tietää, etten osaa sitä, miksi hän antoi tehtävän minulle?</p> <p>- Syytä ohjaajaani, uunia, kollegaa, savea... Ei minun vikani.</p> <p>- Tunnen oloni petetyksi. En halua enää tehdä töitä</p>

³ Konteksti voi myös liittyä vapaa-aikaan, elämiseen... pääaihe kuitenkin on epäonnistumisten kohtaaminen. Annetut esimerkit ovat relevantteja työkontekstissa.

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

--

--	--

<p>- Pyydän anteeksi ja yritän uudestaan. - Pyydän saada näyttää uudestaan, jotta saan tietää mitä voisin tehdä paremmin. -...</p>	<p>tässä työpajassa. Se ei sovi minulle. - Olen vihainen. Savi on huonoa. - Pakenen. Muut saavat ratkaista tämän. -...</p>
--	--

<p>Päätelmä :</p> <p>asiakkaan ajattelutapa on Kasvun X..... X..... X..... X Muuttumattomuuden</p> <p>Syitä päätelmään (havainnot, lauseita...)</p>
--

AJATTELUTAVAN ARVIOINTI – kohta 4

4	SISÄLTÖ aiheet	ESIMERKKITAPAUKSIA		G	F
	<p>suhteet ja ihmissuhteet</p> <p>tekee aloitteen ollakseen huomaavainen jollekulle muulle</p> <p>ongelmanratkaisu, luovuus</p>	A1	<p>Rakkaallasi on syntymäpäivä ja haluat yllättää hänet. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tekee aloitteen - tekee lahjan - järjestää (puutarha)juhlat - tekee koristeita - valmistaa syntymäpäiväkakun - yllättää rakkaan/kollegan - auttaa muita ja nauttii järjestelyistä ja ruoanlaitosta - kirjoittaa henkilökohtaisen viestin - Olen innostunut. - Tiedän, etten ole käsistäni kätevä, mutta yritän tehdä jotain. - Teen jotain hassua kotonani löytyvistä asioista. - En ole koskaan leiponut kakkua, mutta autan häntä. - Olen iloinen, että ystäväni haluaa minun oppivan leipomaan kakun. - Teen hänelle yllätyksen. - Olen iloinen/innostunut. 	<ul style="list-style-type: none"> - ostaa lahjan ostarilta - pyytää joltakulta materiaaleja, asun, naamion... - ei tiedä mitä tehdä - ei ole koskaan tehnyt mitään tällaista - Ostan jotain mistä itse pitäisin. - En ole luova (eikä minusta koskaan tulekaan luovaa). - Ostan naamion. - En tykkää pukeutua. En mene/en pukeudu. - Ystäväni haluaa aina olla erilainen. Hän stressaa minua. - Ainoastaan koristelen kakun, koska en ole koskaan leiponut. - Hänen on pyydettävä äitinsä apua kakun kanssa. Niin minä tekisin. - Pelkään, ettei hän halua enää olla ystäväni koska en osaa sitä. - En tiedä. Se stressaa minua. En tiedä mitä hän tarvitsee.
		A2	<p>Ystäväsi kutsuu sinut syntymäpäiväjuhliinsa. Hän pyytää sinua pukeutumaan hienosti, tai naamiaisasuun tai naamioon. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p> 		
		A3	<p>Parhaalla ystävälläsi on tänään syntymäpäivä, ja hän pyytää apua kakun kanssa. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p> 		
		B	<p>Et ole nähnyt ystäväsi pitkään aikaan ja odotat innolla hänen tapaamistaan. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>		
		C	<p>Jaat asunnon kahden ystäväsi kanssa. Toinen heistä pääsee tänään sairaalasta ja palaa kotiin iltapäivällä. Mitä teet toivottaaksesi hänet tervetulleeksi?</p>		
		X1			
Omia vaihtoehtoja		X1			

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

--

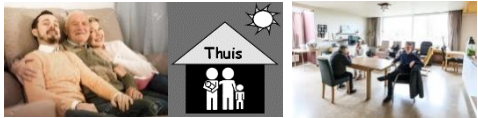
X2	
X3	

<ul style="list-style-type: none"> - Koristelen talon toivottaakseni hänet tervetulleeksi. - Pyydän ystävääni järjestämään jonkin yllätyksen kotiutuvalle ystävällemme. -... 	-...
---	------

<p>Päätelmä :</p> <p>asiakkaan ajattelutapa on Kasvun X..... X..... X..... X Muuttumattomuuden</p> <p>Syitä päätelmään (havainnot, lauseita...)</p>

AJATTELUTAVAN ARVIOINTI – kohta 5

5	SISÄLTÖ aiheet	ESIMERKKITAPAUKSIA		G	F
	<p>yhteiskunnalliset oikeudet</p> <p>autonomia, itsemääräämisoikeus</p> <p>uudet haasteet asumisjärjestelyissä</p>	A1	<p>Sinulla on hyvä ystävä tai kumppani jota rakastat. Haluaisitko asua hänen kanssaan yhdessä? Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tekee aloitteen muutosta - innostunut asumaan omillaan 	<ul style="list-style-type: none"> - haluaa asua perheen kanssa - on tyytyväinen nykytilanteeseen
		A2	<p>Asut yhä kotona perheesi kanssa. Huoltajasi kertoo mahdollisuudesta asua itsenäisesti. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - odottaa innolla itsenäistä asumista - haluaa yrittää - Surffaan netistä asuntoja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanhempani eivät anna lupaa. - En tiedä pärjääkö. Ehkä se on mahdotonta.
		A3	<p>Asut yhä kotona perheesi kanssa. Huoltajasi kertoo mahdollisuudesta asua pienessä ryhmäkodissa. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelen asiasta ystäväni kanssa paljon, jotta tiedän mitä hän ajattelee siitä. - Teen suunnitelman tietääkseni mitä minun on tehtävä. -Pyydän vanhemmiltani neuvoja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Luotan, että huoltajani järjestää kaiken. Olen riippuvainen hänestä. - En halua jättää vanhempiani. - Pelkään muutosta/muuttamista.
		B	<p>Saat yllätykseksi tietää, että olet saamassa lapsen. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Olen innostunut. - En ole varma pärjääkö, mutta tutustun asiaan huoltajani kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> - En usko koskaan pärjääväni yksin. Minun on asuttava vanhempieni luona, jotta he voivat auttaa minua.
		C	<p>Muutat uuteen asuntoon. Vanhempasi haluavat remontoida asunnon ja valita sen värit, verhot... Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Puhun huolistani ja ajatuksistani saadakseni selville mikä on mahdollista. 	<ul style="list-style-type: none"> - En samaa mieltä vanhempieni ehdotusten kanssa.
		X1		<ul style="list-style-type: none"> - Olen innostunut. En kykene siihen ehkä nyt, mutta haluan oppia pärjäämään tässä yksin tai muiden huoltajien kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> - En ole koskaan ajatellut asuntomme sisustusta. En tiedä.
	Omia vaihtoehtoja	X2			<ul style="list-style-type: none"> - En pidä muutoksista.
		X3			<ul style="list-style-type: none"> - ...

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

--

--

<p>- Teen suunnitelman huoneestani ja keskustelen siitä vanhempieni kanssa. - Kerron mielipiteeni siitä mistä pidän ja mistä en pidä. -...</p>	
--	--

Päätelmä :

asiakkaan ajattelutapa on **Kasvun** **Muuttumattomuuden**

Syitä päätelmään (havainnot, lauseita...)

AJATTELUTAVAN ARVIOINTI – kohta 6

6	SISÄLTÖ aiheet	ESIMERKKITAPAUKSIA		G	F
	<p>yhteiskunnalliset oikeudet</p> <p>vapaa-aika</p> <p>tuntematon toiminta, uudet (fyysisesti tai sosiaaliset) ympäristöt</p> <p>ihmissuhteet, sosiaaliset verkostot</p>	A1	<p>Olet säästänyt rahaa matkustaaksesi, ja kuudit juttua matkasta Kreikkaan. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - haluaa liittyä joukkueeseen - tapaa innolla uusia ystäviä - kiinnostunut uudesta urheilulajista - menee aiemmin tuntemattomien kanssa mieluummin muiden järjestämille matkoille - kokeilee jotain uutta innokkaasti - Suunnittelen etukäteen, miten pääsen sinne. - Yritän houkuttaa vanhempiani menemään sinne. - Varmistan pitääkö minun ostaa uusia varusteita. - Valitsen paikkoja, joissa en ole ennen käynyt. - Merkitsen kartalle paikat, joissa olen käynyt ja haluan merkitä kaikki maani kaupungit. - Olen kiinnostunut muista joukkueen jäsenistä. 	<ul style="list-style-type: none"> - välttää osallistumista urheilulajiin, vapaa-ajantoimintaan, harrastukseen... - on hyvä harrastamassaan urheilulajissa/ harrastuksessa ja pitäytyy siinä - haluaa mieluummin mennä palvelukeskuksen kavereiden kanssa - pysyy palvelukeskuksessa - Varmistan meneekö oma matkustusorganisaatio ni Kreikkaan. Jos ei, valitsen jonkun muun matkan. - En ole koskaan käynyt Kreikassa, joten en mene, se ei sovi minulle. - En ole koskaan ollut melomassa, joten en tule pärjäämään. - Valitsen paikkoja/matkoja joissa olen ollut aiemmin.
		A2	<p>Sinulla on mahdollisuus lähteä melontaretkelle. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p> 		
		A3	<p>Sinulla on mahdollisuus lähteä päiväretkelle. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p> 		
		B	<p>Paras ystäväsi on alkanut harrastaa sählyä, ja pyytää sinua mukaan joukkueeseen. Et tunne sieltä muita. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>		
		C	<p>Kotisi lähelle on rakennettu yhteisötila, jonne voi mennä juttelemaan, pelaamaan korttia yms. Sinutkin on kutsuttu. Maanantaina siellä järjestetään korttipeliturnaus, ja pidät kortin pelaamisesta. Mitä teet? Miltä tämä sinusta tuntuu?</p>		
	Omia vaihtoehtoja	X1			
		X2			

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

	X3		<ul style="list-style-type: none"> - En välitä siitä, etten tunne joukkueesta muita kuin ystäväni. - Tästä tulee hauskaa! - Se on kivaa, vaikken voittaisikaan. -... 	<ul style="list-style-type: none"> - Matkustan ainoastaan, jos ystäväni tulee mukaan. - Ei tiedä mitä sähly on. Pidän vain melonnasta. - Suostuttelen ystäväni liittymään omaan urheilulajiini. - Menen ainoastaan, jos ystäväni/vanhempani tulee mukaan. - En halua hävitä vieraassa paikassa. -...
--	----	--	--	--

Päätelmä :

asiakkaan ajattelutapa on **Kasvun** X..... X..... X..... X **Muuttumattomuuden**

Syitä päätelmään (havainnot, lauseita...)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AJATTELUTAVAN ARVIOINTI *yhteenvedo*

Nimi :

Asumis- ja työtilanne :

AJATTELUTAPA				
Kohta	Kasvun			Muuttumattomuuden
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

Yhteenvedo ajattelutavasta: